

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

NÁLEZ

Ústavného súdu Slovenskej republiky

V mene Slovenskej republiky

IV. ÚS 310/2025-17

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Ladislava Dudíťa (sudca spravodajca) a sudcov Libora Duľu a Rastislava Kaššáka v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľa **PPSK invest družstvo**, Odborárska 13089/50, Bratislava, zastúpeného Advokátska kancelária Prachová & Pobijak, s. r. o., Pribinova 20, Bratislava, proti postupu Správneho súdu v Bratislave v konaní vedenom pod sp. zn. BA-5S/132/2020 takto

r o z h o d o l :

1. Postupom Správneho súdu v Bratislave v konaní vedenom pod sp. zn. BA-5S/132/2020 **b o l o p o r u š e n é** základné právo sťažovateľa na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a jeho právo na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd.
2. Správnemu súdu v Bratislave **p r i k a z u j e**, aby v konaní sp. zn. BA-5S/132/2020 konal bez zbytočných prietahov.
3. Sťažovateľovi **p r i z n á v a** finančné zadost'učinenie v sume **2 000 eur**, ktoré **j e** Správny súd v Bratislave **p o v i n n ý** zaplatiť mu do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.
4. Správny súd v Bratislave **j e p o v i n n ý** nahradiť sťažovateľovi trovy konania v sume **949,17 eur** a zaplatiť ich právnemu zástupcovi sťažovateľa do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.
5. Vo zvyšnej časti ústavnej sťažnosti **n e v y h o v u j e**.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť sťažovateľa, skutkový stav a sťažnostná argumentácia

1. Sťažovateľ sa ústavnou sťažnosťou doručенou ústavnému súdu 6. júna 2025 domáha vyslovenia porušenia svojho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48

ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a svojho práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom správneho súdu v konaní vedenom pod sp. zn. BA-5S/132/2020. Sťažovateľ žiada, aby ústavný súd prikázal správne mu súdu konať v napadnutom konaní bez zbytočných prieťahov. Zároveň žiada o priznanie finančného zadosťučinenia vo výške 5 000 eur a náhrady trov konania. Uznesením ústavného súdu č. k. IV. ÚS 310/2025-10 z 10. júna 2025 bola ústavná sťažnosť prijatá na ďalšie konanie v celom rozsahu.

2. Z ústavnej sťažnosti vyplýva, že sťažovateľ sa žalobou doručenou Krajskému súdu v Bratislave 29. júna 2020 domáha preskúmania zákonnosti rozhodnutia Rady Úradu pre verejné obstarávanie č. 6559-9000/2020 z 29. mája 2020. V napadnutom konaní, ktoré je v súčasnosti vedené na správnom súde, nebolo do dňa podania ústavnej sťažnosti právoplatne rozhodnuté.

3. Podstata sťažnostnej argumentácie spočíva v tvrdenom porušení označených práv zbytočnými prieťahmi konajúceho súdu v napadnutom konaní, ktoré ku dňu podania ústavnej sťažnosti predstavuje dobu takmer 5 rokov. Zbytočné prieťahy mali byť spôsobené nečinnosťou konajúceho súdu, ako aj jeho neefektívnou činnosťou. Sťažovateľ osobitne dal do pozornosti, že správny súd vo veci nariadil prvé pojednávanie až po 5 rokoch od podania žaloby. Podľa sťažovateľa nie je napadnuté konanie právne ani skutkovo zložité. Meritum veci tvorí súčasť bežnej agendy súdov, o ktorej sa rozhoduje v podstatne kratších lehotách. V danom prípade nejde ani o mimoriadne faktickú zložitosť veci. Sťažovateľ je presvedčený, že svojím správaním neprispel výrazným spôsobom k prieťahom v konaní, keďže účastníci konania boli plne súčinní a aktívni. K vzniku zbytočných prieťahov malo dôjsť výlučne postupom konajúceho súdu.

II.

Vyjadrenie správneho súdu

4. Predsedníčka správneho súdu vo svojom vyjadrení zrekapitulovala doterajší priebeh napadnutého konania chronologickým prehľadom procesných úkonov súdu. V súvislosti s argumentmi sťažovateľa poukázala na vysokú pracovnú preťaženosť správneho súdu a súvisiacu personálnu poddimenzovanosť, ktorá mala nepochybne vplyv na celkovú dĺžku napadnutého konania. Predmetná vec predstavuje bežnú skutkovú a právnu zložitosť sporu. Prieťahy zavinené sťažovateľom zistené neboli.

5. Ústavný súd nepovažoval za účelné vyzývať sťažovateľa na zaujatie stanoviska k vyjadreniu, keďže jeho obsah nevedol k pochybnostiam o potrebe vyhovieť ústavnej sťažnosti v jej esenciálnej podstate (porušenie označených práv).

III.

Posúdenie dôvodnosti ústavnej sťažnosti

6. Podstata námietok sťažovateľa v súvislosti s namietaným porušením ním označených práv podľa ústavy a dohovoru je založená na existencii zbytočných prieťahov v napadnutom konaní, ktoré mali vzniknúť pri nekonaní, resp. neefektívnej činnosti súdu prvého stupňa v napadnutom konaní.

7. Ústavný súd si pri výklade základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov garantovaného v čl. 48 ods. 2 ústavy osvojil judikatúru Európskeho súdu pre ľudské práva (ďalej

len „ESLP“) k čl. 6 ods. 1 dohovoru, pokiaľ ide o právo na prejednanie veci v primeranej lehote, preto v obsahu týchto práv nemožno vidieť zásadnú odlišnosť. Ústavný súd pri rozhodovaní o ústavných sťažnostiach namietajúcich porušenie základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov, resp. práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote vychádza zo svojej ustálenej judikatúry, v súlade s ktorou účelom základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov je odstránenie stavu právnej neistoty, v ktorej sa nachádza osoba domáhajúca sa rozhodnutia všeobecného súdu. Samotným prerokovaním veci na súde sa právna neistota osoby domáhajúcej sa rozhodnutia neodstraňuje. K stavu právnej istoty dochádza zásadne až právoplatným rozhodnutím súdu alebo iným zákonom predvídaným spôsobom, ktorý znamená nastolenie právnej istoty inak ako právoplatným rozhodnutím súdu.

8. Pri posudzovaní otázky, či v súdnom konaní došlo k zbytočným prietáhom v konaní, a tým aj k porušeniu základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, ústavný súd v súlade so svojou doterajšou judikatúrou spravidla zohľadňuje tri základné kritériá, ktorými sú (i) právna a faktická zložitnosť veci, o ktorej súd rozhoduje, (ii) správanie účastníka súdneho konania a (iii) postup samotného súdu. V súlade s judikatúrou ESLP v rámci prvého kritéria ústavný súd prihliada aj na predmet sporu (povahu veci) v posudzovanom konaní a jeho význam pre sťažovateľa.

9. Pokiaľ ide o kritérium právnej a faktickej zložitosti veci, po právnej stránke ide o vec, ktorá patrí k štandardnej agende správnych súdov. Z obsahu ústavnej sťažnosti, chronológie procesných úkonov ani vyjadrenia správneho súdu nevyplýva žiadna osobitná okolnosť, na základe ktorej by napadnuté konanie bolo možné považovať za osobitne skutkovo zložitú.

10. Pri hodnotení správania sťažovateľa ústavný súd konštatuje, že sťažovateľ svojím správaním, resp. procesnou aktivitou neprispel k aktuálnej dĺžke napadnutého konania.

11. V súvislosti s posudzovaním postupu súdu prvého stupňa ústavný súd už na úvod konštatuje, že aktuálna celková dĺžka napadnutého konania takmer 5 rokov od podania žaloby už presiahla dĺžku súladnú s obsahom základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a čl. 6 ods. 1 dohovoru. Pri zohľadnení chronológie procesných úkonov, ktorá bola súčasťou vyjadrenia predsedníčky súdu, ústavný súd konštatuje, že postup oboch vo veci konajúcich súdov bol poznačený nečinnosťou, ako aj neefektívnym postupom. V tejto súvislosti ústavný súd dodáva, že hoci sťažnosť nesmeruje proti pôvodne konajúcemu krajskému súdu, je potrebné pri posudzovaní efektívnosti postupu súdov v napadnutom konaní prihliadnuť aj na jeho úkony, keďže ide stále o rovnaké konanie, pri ktorom došlo k zmene konajúceho súdu v dôsledku zmeny zákona.

12. V úvodnej fáze napadnutého konania bol postup vtedy konajúceho súdu pomerne plynulý a bez prietáhov. Krajský súd vyzval 26. augusta 2020 žalovaného na vyjadrenie k replike. Od daného momentu vo veci neuskutočnil žiaden procesný úkon. Vec napadla 7. júna 2023 správne súdu, ktorý vykonal vo veci prvý procesný úkon až po takmer dvoch rokoch, teda 7. mája 2025, keď vo veci určil pojednávanie na 26. jún 2025.

13. Ústavný súd uznáva, že dĺžka konania bola čiastočne ovplyvnená implementáciou tzv. súdnej mapy a s tým súvisiacou reorganizáciou súdnej sústavy spojenou s prechodom právomocí na správne súdy, ako aj so zmenami v osobe zákonného sudcu. Táto okolnosť však nie je objektívne

spôsobilá v plnom rozsahu ospravedlniť také dlhé obdobie súvislej nečinnosti konajúceho súdu, ktoré malo za následok vznik zbytočných prietáhov.

14. Ústavnému súdu je známy stav neúplného personálneho zloženia správneho súdu, rovnako ako vysoký počet nevybavených konaní, ktorý na správny súd prešiel v dôsledku reorganizácie súdnictva. Prietahy v konaní však nemožno ospravedlniť všeobecne známou preťaženosťou sudcov ani množstvom procesných úkonov sudcu; je totiž vecou štátu, aby organizoval svoje súdnictvo tak, aby princípy súdnictva zakotvené v ústave i dohovore boli rešpektované, a prípadné nedostatky v tomto smere nemôžu ísť na ťarchu občanov, ktorí od súdu právom očakávajú ochranu svojich práv v primeranej dobe. Nedostatočné personálne obsadenie súdu a nadmerné množstvo vecí, v ktorých sa musí zabezpečiť súdne konanie, by mohlo len dočasne ospravedlniť vzniknuté prietahy, a to len v tom prípade, ak sa na tento účel prijali včas adekvátne opatrenia. Ústava v čl. 48 ods. 2 zaväzuje predovšetkým súdy ako garantov spravodlivosti, aby prijali príslušné opatrenia umožňujúce prerokovanie vecí bez zbytočných prietáhov, a tým vykonanie spravodlivosti v primeranej lehote (m. m. IV. ÚS 337/2018).

15. S poukazom na celkovú dĺžku napadnutého konania poznamenanú nečinnosťou súdov prvého stupňa ústavný súd dospel k záveru, že súdy konajúce v napadnutom konaní nepostupovali v intenciách čo najrýchlejšieho a efektívneho prerokovania a ukončenia sporu. Ústavný súd preto dospel k záveru, že postupom správneho súdu (na ktorý sa „preniesla“ aj zodpovednosť pôvodne konajúceho súdu) v napadnutom konaní bolo porušené základné právo sťažovateľa na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a jeho právo na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru (bod 1 výroku nálezu).

16. Vzhľadom na to, že v napadnutom konaní nebolo dosiaľ právoplatne rozhodnuté, ústavný súd prikázal správne súdu, aby v napadnutom konaní konal bez zbytočných prietáhov (bod 2 výroku tohto nálezu).

IV.

Priznanie primeraného finančného zadosťučinenia

17. Cieľom primeraného finančného zadosťučinenia je dovŕšenie ochrany porušeného základného práva v prípadoch, v ktorých sa zistilo, že k porušeniu došlo spôsobom, ktorý vyžaduje poskytnutie vyššieho stupňa ochrany, nielen vyslovenie porušenia, prípadne príkaz na ďalšie konanie bez porušovania základného práva (m. m. napr. IV. ÚS 210/04, IV. ÚS 302/2020). Ústavný súd konštatuje, že v uvedenej veci prichádza do úvahy priznanie finančného zadosťučinenia. V okolnostiach veci ústavný súd považoval za primerané priznať sťažovateľovi finančné zadosťučinenie vo výške 2 000 eur, ktoré mu je správny súd povinný zaplatiť do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu (bod 3 tohto nálezu). V prevyšujúcej časti požadovaného finančného zadosťučinenia ústavný súd ústavnej sťažnosti nevyhovel (bod 5 výroku tohto nálezu).

V.

Trovy konania

18. Ústavný súd priznal sťažovateľovi náhradu trov konania v sume 949,17 eur v súlade s vyhláškou Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb v znení neskorších predpisov (ďalej len

„vyhláška“), a to za 2 úkony právnej služby (prevzatie a príprava zastúpenia a písomné podanie ústavnej sťažnosti) vykonané v roku 2025 podľa § 13a ods. 1 písm. a) a c) vyhlášky. Ústavný súd vychádzal zo základnej sadzby tarifnej odmeny za jeden úkon právnej služby za rok 2025 v sume 371 eur (1/4 výpočtového základu podľa § 11 ods. 3 vyhlášky), tiež zo sadzby za náhradu hotových výdavkov (režijný paušál) za každý úkon právnej služby za rok 2025 v sume 14,84 eur (podľa § 16 ods. 3 vyhlášky). Celková suma trov konania tak s príslušnou daňou z pridanej hodnoty predstavuje sumu 949,17 eur. Priznanú náhradu trov konania je správny súd povinný zaplatiť na účet právneho zástupcu sťažovateľa (§ 62 zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov v spojení s § 263 ods. 1 Civilného sporového poriadku) v lehote dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 23. júna 2025

Ladislav Duditš
predseda senátu